

Προσκύνημα στην Βουλγαρία καὶ τὴν Κωνσταντινούπολι

ΜΕ τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν εὐχή καὶ εὐλογία τοῦ ἀσθενοῦντος Σεβασμ. Μητροπολίτου μας κ. Κυπριανοῦ, πραγματοποιήσαμε ἐπιτυχῆ Προσκύνημα στὴν Βουλγαρία καὶ τὴν Κωνσταντινούπολι.

Ὁ Φιλανθρωπικὸς Σύλλογος Ὁρθοδόξων Γυναικῶν «Ἅγιος Φιλάρετος ὁ Ἐλεήμων» διοργάνωσε τὸ Προσκύνημα, ὑπεύθυνος στὴν διεξαγωγή τοῦ ὁποίου ἦταν τὸ πνευματικὸ μας τέκνο καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς κ. Ἀνδρέας Καλλιακμάνης, ταξιδιωτικὸς πράκτορας, μετὰ τῆς συζύγου του Μαρίας, ὑπὸ τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία τῆς Ἱεράς Μητροπόλεώς μας Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς.

Τὸ Προσκύνημα, στὸ ὁποῖο συμμετεῖχαν συνολικὰ 50 περίπου προσκυνητὲς καὶ θεθαίως ἡ Πρόεδρος τοῦ Ἁγίου Φιλαρέτου κ. Εἰρήνη Ἀρχοντούλη, προέβλεπε πρωτίστως συμμετοχὴ στὴν Ἱερὰ Πανήγυρι τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὴν Σόφια τῆς Βουλγαρίας, τῶν Ὁρθοδόξων Ἀδελφῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου ὑπὸ τὸν Σεβασμ. Ἐπίσκοπο Τριάδιτσα κ. Φώτιο. Ἐπίσης, προσκύνημα σὲ Μονῆς τῆς Βουλγαρίας καὶ μετάβασι στὴν Κωνσταντινούπολι γιὰ γνωριμία (ἢ ἐπαναγνωριμία) μὲ τὰ ἀριστουργήματά της.

• Τὸ πρωὶ τῆς Τετάρτης, 13/26.8.2009, ἓνα ἐκδρομικὸ λεωφορεῖο ξεκίνησε τὸ Προσκύνημά μας ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ μας τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς. Ἀπὸ πλευρᾶς Κληρικῶν ἦσαν ἀρχικῶς ὁ γράφων, Ἐπίσκοπος Γαρδικίου Κλήμης, καὶ ὁ Αἰδεσμ. π. Ἄγγελος Μουρλᾶς. Ἐπίσης, συμμετεῖχε ἡ Γερόντισσα Ταξιαρχία, Καθηγουμένη τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἁγίων Ἀγγέλων Ἀφιδῶν Ἀττικῆς, μὲ μία Μοναχὴ τοῦ Ἱεροῦ αὐτοῦ Κοινοβίου.

Καθ' ὁδόν, στὸ ὕψος τῆς Μαγνησίας, προσκυνήσαμε ἐκτὸς προγράμματος, κατὰ πρότασιν τοῦ εὐγενοῦς καὶ ἐξυπηρετικοῦ ὁδηγοῦ μας κ. Θεodorῆ, τὴν Ἱερὰ Μονὴ Κάτω Ξενιάς. Στὴν ὥραία Ἱερὰ Γυναικεία αὐτῆς Μονῆς φυλάσσεται ἡ θαυματουργὸς Εἰκόνα τῆς Παναγίας Ξενιάς, τμῆμα τῆς Τιμίας

Ζώνης τῆς Θεοτόκου, ὡς καὶ πολλὰ ἕτερα ἰ. Λείψανα Ἁγίων. Καὶ δι' αὐτῆς τῆς ἰδιατέρας εὐλογίας ἐπιβεβαιώθηκε ἡ εὐχὴ καὶ αἰσθησίς μας, ὅτι τὸ Προσκύνημά μας διατελοῦσε ὑπὸ τὴν Σκέπη καὶ Πραστασίαν τῆς Κυρίας Θεοτόκου!

Ἄργα τὸ μεσημέρι γευματίσαμε στὴν Αἴθουσα τῆς Ἐνορίας μας τῶν Ἁγίων IB' Ἀποστόλων Κυμίνων Θεσσαλονίκης, ὅπου μᾶς παρετέθη νησθήσιμη τράπεζα ἀγάπης ἀπὸ τὸν Ἐφημέριο Ἀρχιμ. π. Γλυκέριο Ἀγιοκυπριανίτη καὶ τὰ πνευματικά του τέκνα. Ἀπὸ τὰ Κύμια συνενώθηκαν στὴν προσκνηματικὴ μας ὁμάδα τρεῖς προσκνητρίες, ὡς καὶ δύο ἕτεροι ἀπὸ τὶς Σέρρες.

Περὶ τὴν 7ην ἀπογευματινὴν διήλθαμε διὰ τῶν συνόρων τοῦ Προμαχῶνος καὶ εἰσήλθαμε στὴν Βουλγαρία.

* * *

Βουλγαρία

Ἡ πρώτη μας διανυκτέρευσις ἔγινε σὲ ξενοδοχεῖο τῆς πόλεως Σαντάνσκυ, ὅπου μᾶς ἀνέμενε ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιος, ὁ ὁποῖος πλέον θὰ ἦταν καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Προσκνημάτος μας. Ὁ Θεοφιλ. κ. Ἀμβρόσιος εἶχε τελέσει προηγουμένως τὴν Ἐορτὴ τοῦ ἰ. Μετοχίου μας τοῦ Ἁγίου Νήφωνος στὸ Βουκουρέστι τῆς Ρουμανίας (11η Αὐγ.), ἀπὸ ὅπου κατῆλθε ὀδικῶς γιὰ νὰ συνενωθῆ μὲ τὴν προσκνηματικὴ μας ὁμάδα.

• Τὸ πρωῖ τῆς Πέμπτης, 14/27.8.2009, προσκνησαμε στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου στὴν πόλι τοῦ Σαντάνσκυ, ὅπου μᾶς ὑποδέχθηκε φιλόξενα ὁ Ἐφημέριος Αἰδεσιμ. π. Ἰωάννης μετὰ τῆς οἰκογενείας του.

Ἀπὸ ἐκεῖ, κατευθυνθήκαμε πρὸς τὴν πιὸ γνωστὴ Μονὴ τῆς Βουλγαρίας ποὺ ἀποτελεῖ καὶ τὸ μεγαλύτερο προσκνημά της, τὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ρίλας. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης, πρῶτος ἀσκητῆς-ἐρημίτης τῶν σλαβικῶν λαῶν, ἔζησε τὸν Ι' αἰ. καὶ ἀποτελεῖ ἐξαιρετο ὑπόδειγμα ὁσιότητος καὶ θαυμαστῆς ἀγιοπνευματικῆς βιοτῆς. Τὸ ἄφθαρτο ἰ. Λείψανό του, ὡς πηγὴ εὐώδους εὐλογίας, ἐλκύει Ὁρθοδόξους προσκνητὰς ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν Βουλγαρία, ἀλλὰ ἀπὸ πολὺ εὐρύτερα. Προσκνησαμε τὸν Ἅγιο Ἰωάννη

στο περίλαμπρο Καθολικό τῆς Μονῆς καὶ εἶχαμε τὴν εὐκαιρία νὰ περιδιαβοῦμε τοὺς χώρους τοῦ τεραστίου αὐτοῦ μοναστικοῦ συγκροτήματος μέσα στὴν θαυμάσια ὄρεινὴ φύσι.

Ἄργα τὸ μεσημέρι φθάσαμε στὴν Σόφια καὶ καταλύσαμε στὸ ξενοδοχεῖο-οὐρανοξύστη «Ρόντινα». Ἐκεῖ, συναντηθήκαμε μὲ τοὺς ἐκ Ρουμανίας ἀφιχθέντας ἀδελφούς Ἀρχιερεῖς Θεοφιλ. Σουτσάβας κ. Σωφρόνιο καὶ Γαλαζίου κ. Διονύσιο.

Τὸ ἀπόγευμα πήγαμε στὸν ἐορτάζοντα Ἱερὸ Καθεδρικό Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου γιὰ νὰ συμμετάσχουμε στὸν ἐόρτιο Ἑσπερινὸ καὶ Ὅρθρο, σύμφωνα μὲ τὸ σλαβονικὸ τυπικὸ ποὺ τηρεῖται ἐκεῖ, κατὰ πολὺ διάφορον τοῦ ἰδικοῦ μας.

Ὁ Σεβασμ. Τριάδιτσα κ. Φώτιος ἤλθε στὸν Ναὸ καὶ ἄρχισε ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ. Ἄν καὶ ἡ γλῶσσα, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς ψαλμωδίας, ἦσαν ἀκατάληπτα καὶ ἀσυνήθιστα γιὰ ἐμᾶς τοὺς ἐξ Ἑλλάδος, ὁμως ἡ ταυτότητα τῆς Πίστεως, ὁ προσευχητικὸς

συνεορτασμός και ὁ σύνδεσμος τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, μᾶς ἔνωσαν μὲ τοὺς Βουλγάρους Ἀδελφοὺς στὴν «ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ» ἀνύμνησι τῶν μεγαλείων τῆς Κυρίας Θεοτόκου καὶ Μητρὸς τῆς Ἐκκλησίας.

Στὶς ἰ. Ἀκολουθίες προεξήρχε μὲ ἀπροσποίητη ἱεροπρέπεια ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης Σεβασμ. Τριάδιτσα κ. Φώτιος, τῇ συμμετοχῇ τεσσάρων Ἐπισκόπων, δύο ἐξ Ἑλλάδος καὶ δύο ἐκ Ρουμανίας, Ἱερέων, Διακόνων, Ὑποδιακόνων καὶ μεγάλου ὄντως πλήθους εὐλαβῶν πιστῶν.

• Τὸ πρωτὶ τῆς Παρασκευῆς, 15/28.8.2009, ἐτελέσθη τὸ πανηγυρικὸ ἀρχιερατικὸ συλλεΐτουργο τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας μας. Ἔλαβαν μέρος πέντε Ἀρχιερεῖς, ἕξι Ἱερεῖς, τρεῖς Διάκονοι καὶ πολλοὶ Ὑποδιάκονοι.

Ἡ Θ. Κοινωνία μετεδίδετο ἀπὸ τρία ἅγια Ποτήρια καὶ διήρκεσε 45'!

Πραγματοποιήθηκε λιτανεῖα πέριξ τοῦ Ναοῦ, κατὰ τὸ ἐντελῶς ἄγνωστον

εις ἡμᾶς (ὄχι βεβαίως καὶ εἰς τὸν Θεοφιλ. Μεθώνης!) σλαβονικὸν τυπικόν, ἀκολούθησε Δέησις (Μολιέμπεν) ἐντὸς τοῦ Ναοῦ καὶ μετὰ τὴν 1ην μεσημβρινὴν (!) ἔφθασε ἡ ὥρα τοῦ Κηρύγματος. Μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Σεβασμ. Τριάδιτσα, σύντομη ἐόρτια ὁμιλία ἐξεφώνησε ὁ Θεοφιλ. Γαρδικίου ἐλληνιστὴ μὲ παράλληλη ἀπόδοσι στὴν βουλγαρικὴ ἀπὸ μίᾶ ἐλληνομαθῆ πιστῆ.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς πολυώρου Πανηγύρεως, μετέβημεν εἰς τὴν Ἱερὰ Γυναικεία Μονὴ τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου στὸ Προάστιο τῆς Σόφιας Κνιάζεβο, ὄχι πολὺ μακρὰ ἀπὸ τὸν Καθεδρικὸν Ναό. Ἡ πολυμελής Ἀδελφότης (περὶ τις 55 Μοναχές) τῆς πολυπληθεστεράς αὐτῆς Μονῆς τῆς Βουλγαρίας, ἡ ὁποία ἐξυπηρετεῖται πνευματικῶς ὑπὸ τῆς Ἐπαρχίας τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, μᾶς ὑποδέχθηκε μὲ σεβασμό, τιμὴ καὶ ἐγκαρδιότητα. Στὸν Ναὸ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ ὁ Θεοφιλ. Μεθώνης ἀπηύθυνε εἰς τὴν συγκεντρωθεῖσα Ἀδελφότητα πνευματικὰς νοουθεσίας καὶ εἰς τὴν συνέχεια παρετέθη ἐόρτια τράπεζα σὲ ὅλους τοὺς προσκυνητὰς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ἀκολούθως, εἶδαμε τοὺς χώρους τῆς πολὺ ὁμορφῆς αὐτῆς Μονῆς σὲ δασώδη παρυφὴ λόφου μὲ πανύψηλα δένδρα, γραφικὰ μονοπάτια, ρυάκια καὶ γεφυράκια. Στὸ Κοιμητήριον ἀναπαύεται ἡ Κτητόρισα τῆς Μονῆς Ρωσίδα Ἡγουμένη Σεραφεῖμα († 2003), ἡ ὁποία ἀνεδείχθη «ψυχὴ» τῆς Μονῆς ἐπὶ μισὸν καὶ πλέον αἶωνα.

Τὸ ἴδιο ἀπόγευμα, ξεναγηθῆκαμε στὸ κέντρο τῆς Σόφιας καὶ προσκυνήσαμε εἰς τὴν κρύπτη τοῦ Ρωσικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου τὸν Τάφο τοῦ Ἁγίου Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ Σομπόλιεφ († 1950), ὁ ὁποῖος ἀνεδείχθη Ὁμολογητὴς τῆς Πίστεως καὶ Θαυματουργός. Ἐπίσης, προσκυνήσαμε εἰς τὸν ἀρχαῖον Ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας, εἰς τὸν ἀρχαῖον Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου Νέφσκυ καὶ εἰς τὸν ἱστορικὸν Ναὸ τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, ὅπου ἀναπαύεται σὲ λάβνακα τὸ ἄφθαρτο ἰ. Λείψανον τοῦ Σέρβου Βασιλέως Ἁγίου Στεφάνου Μιλούτιν († 29.10.1321) τῆς Δυναστείας τῶν Νεμάνια.

Τὸ ἴδιο βράδυ, συνενώθηκε στὴν προσκυνηματικὴ μας ὁμάδα καὶ ὁ Ἀρχιμ. π. Γρηγόριος Ἀγιοκυπριανίτης, ἀπὸ τὸν Πύργο Ἡλείας, ὁ ὁποῖος ἔφθασε στὴν Σόφια ἀεροπορικῶς.

• Τὸ Σάββατο, 16/29.8.2009, ἀναχωρήσαμε ἀπὸ τὴν Σόφια μὲ κατεύθυνσι τὸ Πλόβντιβ, τὴν γνωστὴ μας Φιλιππούπολι, τὴν ὁποῖαν παρεκάμψαμε καὶ μὲσω τοῦ Ἀσένογκραντ (Στενημάχου) πήγαμε στὴν ἱστορικὴ Ἱερά Μονὴ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ Μπάτσκοβο. Ἡ βυζαντινὴ αὐτὴ Μονὴ εἶναι τοῦ ΙΑ΄ αἰ., ἀνηγέρθη ἀπὸ ἀξιωματοῦχους τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Κομνηνοῦ γεωργιανικῆς καταγωγῆς καὶ ἀποτελεῖ τὸ δεῦτερο μεγάλο προκύνημα στὴν Βουλγαρία, μετὰ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Ρίλας. Στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς ὑπάρχει θαυματουργὴ ἀρχαία Θεομητορικὴ Εἰκόνα, τὴν ὁποῖαν ἀναμένουν ὑπομονετικὰ ἀναρίθμητοι προσκυνηταὶ γιὰ νὰ τὴν ἀσπασθοῦν καὶ νὰ τῆς ἀποθέσουν λόγους προσευχῆς καὶ θερμῆς δεήσεως.

Ἀπὸ ἐκεῖ, κατευθυνθήκαμε πλέον στὰ σύνορα μὲ τὴν Τουρκία, τὰ ὁποῖα περάσαμε μὲ κάποια καθυστέρησι. Εἰσήλθαμε στὴν Ἀνατολικὴ Θράκη, διήλθαμε πλησίον τῆς Ἀδριανουπόλεως (Ἐδιρνε) καὶ τὸ βράδυ ἤμασταν πλέον στὴν Βασιλεύουσα...

* * *

Κωνσταντινούπολις

Μὲ τὴν ἄφιξί μας στὴν Πόλι, σταθευσαμε στὴν περιοχὴ Κοντοσκάλι γιὰ δεῖπνο σὲ ψαροταβέρνα καὶ ἤλθαμε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν θορυβώδη ἀνατολίτικη ἀτμόσφαιρά της! Ἐν συνεχείᾳ, καταλύσαμε στὸ ξενοδοχεῖο Πλάζα, στὴν περιοχὴ τοῦ Ταξιμ στὸ Πέραν.

• Τὸ πρωτὶ τῆς Κυριακῆς, 17/30.8.2009, περιδιαβήκαμε μὲ τὸ λεωφορεῖο μας τὰ θαλάσσια καὶ χερσαῖα τείχη τῆς Πόλεως. Ὁ ἑλληνομαθὴς ξεναγὸς μας μᾶς παρεῖχε πολλὰ ἐνδιαφέροντα ἱστορικὰ στοιχεῖα. Μὲ συγκίνησι, ὅσοι μάλιστα εἶχαμε βρεθῆ στὴν Πόλι γιὰ πρώτη φορὰ, ἀντικρύσαμε Μνημεῖα, Ναοὺς,

Τοποθεσίες!... Όταν μάλιστα ξεπρόβαλε εμπρός μας η Άγια-Σοφιά, τότε έντός μας ανέβλυσαν μνήμες και θρυλλοί από τὰ παιδικὰ μας χρόνια και μᾶς κατέλαβε θρησκευτικό και ἔθνικο δέος!

Τὰ μάτια μας δὲν προλάβαιναν νὰ θεωροῦν σὲ ξηρὰ και θάλασσα τοπία και φύσι. Ὑπάρχει ὄντως ἐξαιρετική ὁμορφιά, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ σαγηνεύει εἶναι τὸ βάρος μᾶς ἀνυπέροβλητης ιστορικής μνήμης, ὡς και ἡ αἴσθησις τοῦ ἐμποτισμοῦ και οἰονεὶ καθαγιασμοῦ τῶν πάντων ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, παρὰ τὴν ἀπὸ αἰῶνες τώρα ἀλλοτριώσι...

Ἡ παρουσία τῶν συμβόλων και τῶν μνημείων τῶν Ὀθωμανῶν κατακτητῶν τῆς Πόλεως εἶναι καταθλιπτικά ἐμφανής.

Μᾶς ὑποδεικνύεται ἡ θέσι τῆς «κερκόπορτας» κάπου ἀνάμεσα στὰ χερσαία τείχη, ἀπὸ ὅπου εἰσήλθαν οἱ ὀρδὲς τῶν κατακτητῶν ἐκεῖνη τὴν ἀποφράδα ἡμέρα τῆς 29ης Μαΐου τοῦ 1453. Εἶχε ξεχασθῆ ἡ θύρα ἀνοιχτή; Ἐπρόκειτο μήπως γιὰ προδοσία; Αὐτὰ και ἄλλα ἐρωτήματα γεννιοῦνται ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει γιὰ ὅλα μία ικανοποιητική ἢ πειστική ἀπάντησις...

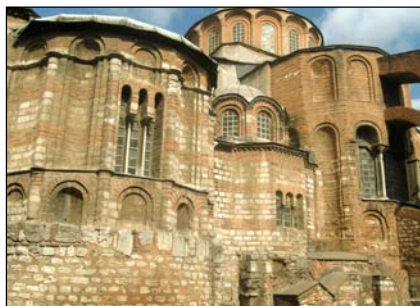

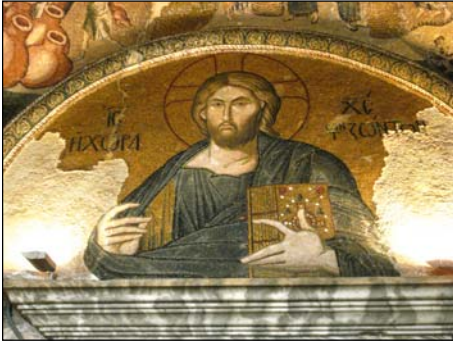
πλευρᾶς, και εἰσήλθαμε στὸν εὐρύχωρο Ναὸ τοῦ Προσκυνήματος, ὅπου ψάλαμε ὕμνους στὴν Ζωοδόχο Πηγὴ Κυρία Θεοτόκο.

Ἐπόμενος σταθμὸς μας, ἦταν ἡ Μονὴ τῆς Χώρας, σήμερα Μουσεῖο. Τὰ σωζόμενα ψηφιδωτά, ὡς και οἱ τοιχογραφίες στὸ ταφικὸ Παρεκκλήσιο, τοῦ ΙΔ΄ αἰ., εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα ἀντιπροσωπευτικά δείγματα τοῦ εἴδους παγκοσμίως. Ὁ

Μὲ ἀνάμικτα αἰσθήματα φθάσαμε στὴν ἐκτὸς τῶν τειχῶν περίφημη Μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς στὸ Βαλουκλί. Προσκυνήσαμε στὸν ὑπόγειο Ναὸ τοῦ Ἁγιάσματος, εἶδαμε τοὺς τάφους τῶν πατριαρχῶν και ἐτέρων ἐπιφανῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωματοῦχων, οἱ περισσότεροι τῶν ὁποίων μόνον δυσάρεστη αἴσθησι μποροῦσαν νὰ μᾶς προκαλέσουν ἀπὸ Ὀρθοδόξου

θαυμασμός ενώπιον τῆς ἔξοχης ἀποτυπώσεως μὲ νεκρὰ ὑλικά, ἀλλὰ μὲ ζῶσα πίστι καὶ τεχνική, τῆς πλέον ζώσης πνευματικῆς πραγματικότητος, δὲν ἔχει μέτρο καὶ ὄριο! Ὁ Χριστός, ἡ Χώρα τῶν Ζώντων, ἡ Κυρία Θεοτόκος, ἡ Χώρα τοῦ Ἀχωρήτου, οἱ σκηνές τοῦ Χριστολογικοῦ καὶ Θεομητορικοῦ κύκλου, οἱ Ἅγιοι ὡς ζῶσες εἰκόνες τοῦ Ζῶντος Θεοῦ, διαλαοῦν ἄφωνα τὴν Νίκη τῆς Ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου. Ἄλλωστε ἐκεῖ ἀκριβῶς εἰκονίζεται ἡ περίφημη καὶ ἀσύγκριτη «Ἀνάστασις»! Πραγματικά, ἡ ψυχὴ αἰχμαλωτίζεται

καὶ ἐκπλήσεται ἀπὸ κάθε ψηφίδα καὶ ἀπὸ κάθε χρωματικῆ λεπτομέρεια καὶ συμβολικῆ τεχνικῆ λύσι. Ἡ στατικότητα τῶν ἱερῶν σκηνῶν στους τοίχους εἶναι μία δοξολογικὴ κίνησι πού συνεπαίρνει τὴν ψυχὴ καὶ πτερώνει τὸν νοῦ ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανόν!...

Ἦλθε ἡ ὥρα νὰ πᾶμε στὴν Ἅγια-Σοφία. Μᾶς παρέχονται ἐξηγήσεις γιὰ ὅσα βλέπουμε ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ, ἔμπροσθεν τῆς εἰσόδου, καὶ τελικὰ εἰσερχόμεστε μὲ κατάπληξι στὸ ἀξεπέραστο Ἰουστινιάνειο κτίσμα. Ἡ μεγαλωσύνη τοῦ οὐρανοῦ κόσμου ἔχει ἐπιστέψει ἀπαλά τὴν γῆ, σὰν χαϊδευτικά, χωρὶς νὰ

τήν συνθλίβη. Διότι, ὁ σκοπὸς εἶναι οἱ πιστοὶ νὰ ἐλαφρυνθοῦν, νὰ ἀποκολληθοῦν ἀπὸ τὸ βάρος καὶ τὴν ἔλξι τῆς γῆς, καὶ νὰ ἀνυψωθοῦν μαζί με τὰ ὑλικά τοῦ Ναοῦ πρὸς τὰ ἄνω. «Ἄνω σχῶμεν τὸν νοῦν καὶ τὰς καρδίας»! Ἐκεῖ ὅλα σὲ προσκαλοῦν πρὸς θεϊαν ἀνάβασιν: πρὸς τοὺς Ἄγγέλους, πρὸς τὰ πελώρια Ἐξαπτέρυγα στὰ τύμπανα τοῦ τροῦλλου, πρὸς τὴν Παναγία Παρθένο στὴν κόγχη τοῦ Ἱεροῦ, πρὸς τὸ ἄνοιγμα τοῦ τεραστίου τροῦλλου...

Τὸ Μνημεῖο, σύμβολο καὶ κιβωτὸς τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων τοῦ Γένους μας, ἡ Νέα Ἱερουσαλήμ τῶν Ὁρθοδόξων Ρωμῶν καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, θεωρεῖται σήμερα Μουσεῖο καὶ ὑπάρχει πάντοτε μέγας ἀριθμὸς ἐπισκεπτῶν ἐκ πάσης τῆς ὑψηλίου. Τμῆμα τοῦ Ναοῦ ὑφίσταται συντήρησι καὶ εἶναι καλυμμένο. Σύμβολα καὶ προσκτίσματα τῶν Ὁθωμανῶν ἔχουν ἀλλοιώσει ἐν πολλοῖς τὸν χαρακτῆρα τοῦ χώρου, ἐφ' ὅσον ὁ Ναὸς ἦταν γιὰ πεντακόσια περίπου χρόνια τζαμί. Πάρα ταῦτα, δὲν δύναται ἡ ψυχὴ τοῦ Ὁρθοδόξου Ρωμοῦ νὰ μείνῃ ἀπαθὴς ἐντὸς Αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ συνταραχθῇ ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο καὶ ἀπὸ τὴν θλιῖσι.

Παρατηροῦμε ἐνεοὶ τὸν σκελετὸ τοῦ Ναοῦ καὶ τὰ ὀλίγα μόνον διασωζόμενα ἢ ὁρατὰ δείγματα τῆς δόξης καὶ τῆς λειτουργικότητός του. Ἀκοῦμε μὲ ἐνδιαφέρον σημαντικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν κατασκευὴ, τὴν ἱστορία, τὸν θρίαμβο καὶ τὴν αἰχμαλωσία του. Ὅλες οἱ αἰσθήσεις μας δὲν χορταίνουν νὰ προσλαμβάνουν, νὰ ἀπολαμβάνουν, ἀλλὰ καὶ νὰ ὀπισθοχωροῦν...

Βλέπουμε κάποια παραδοσιακὰ θρυλικά σημεῖα: «μαρμαρωμένη» πόρτα νοτιῶς, ἀποτυπώματα σὲ κίονα πέλματος ἀλόγου καὶ σπάθης (τοῦ Μωάμεθ πορθητοῦ), παλάμη σὲ κίονα (τῆς Θεοτόκου), κίονα ποὺ «ἐφιδρώνει» στὸ ΒΔ ἄκρο τοῦ Ναοῦ, κλειστὴ καταπακτὴ ποὺ ὀδηγεῖ στὸν ἀθέατο κόσμο κάτω ἀπὸ τὸν Ναό...

Ἄνερχόμεθα στὸν γυναικωνίτη ἀπὸ τὴν εἰδικὴ «ράμπα» μὲ τὶς ἕξι περιστροφές της. Εὐρισκόμεθα σὲ τεραστίους χώρους. Ὁ Ναὸς ὅλος εἶναι χωρητικότητος 25.000 ἀτόμων! Βλέπουμε τὸ θεωρεῖον τῆς Βασιλίσσης, τὴν Αἶθουσα Συνοδικῶν Συνεδριάσεων στὴν δεξιὰ κεραία, ὅπου καὶ ἡ περίφημη ψηφιδωτὴ Δέησις τοῦ ΙΒ΄ αἰ., τὶς δύο ψηφιδωτὲς συνθέσεις μὲ αὐτοκρατορικὰ ζεύγη ἐκατέρωθεν τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Θεοτόκου ἀνατολικώτερα, τὰ τῆς ἀριστερᾶς κεραίας, ἀπὸ ὅπου καὶ κατερχόμεθα στὸ ΒΑ ἄκρο τοῦ κυρίως Ναοῦ καὶ ἐξερχόμεθα Αὐτοῦ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε...

Πίσω ἀπὸ τὸν Ναό, εἶναι ὁ χώρος εἰσόδου τῶν περιφήμων Ὀθωμανικῶν Ἀνακτόρων τοῦ Τὸπ Καλί. Ἐντὸς τῆς ἐξωτερικῆς αὐλῆς, σὲ ἓνα ὄνειρῶδες

τοπίο, βλέπουμε ἐξωτερικὰ τὸν περίφημο Ναὸ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου -σὲ προγενεστέρα μορφή του- εἶχε συνέλθει ἡ Ἁγία Β΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος.

Ἄφου εἶδαμε στὸ Παλάτι τὰ κυριώτερα ἀξιοθέατα καὶ ἐκθέματα, πήγαμε ἐν συνεχείᾳ στὴν περιοχὴ τοῦ πάλαι ποτὲ Ἴπποδρόμου, ὅπου σήμερα σώζονται

οί τρεῖς γνωστές στῆλες: ἡ τοῦ Θεοδοσίου μετὸν ὀβελίσκον, ἡ τῶν ὄφρων (τιμῆμα) καὶ ἡ τοῦ Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου.

Τὸ ἀπόγευμα μεταβήκαμε γιὰ κρουαζιέρα στὸν Βόσπορο μετὰ εἰδικὸ καΐκι πὺ ναυλώσαμε. Εἶδαμε ἱστορικὲς τοποθεσίεσ καὶ μνημεῖα ἀπὸ τὴν εὐρωπαϊκὴ τοῦ πλευρά, μέχρι τὸ Φρούριο τῆσ Ρωμυλίας, καὶ ἐπιστρέψαμε ἀπὸ τὴν ἀσιατικὴ τοῦ πλευρά, ἡ ὁποία ἐντυπωσιάζει μετὸ φυσικὸ κάλλοσ τῆσ καὶ τὴν γοργὴ ἀνάπτυξί τῆσ.

Τὸ ἴδιο βράδυ, στὴν Πλατεία τοῦ Ταξείμ, εἶδαμε ἐξωτερικὰ τὸν Ναὸ τῆσ Ἁγίας Τριάδοσ καὶ τὰ ἐλληνικὰ ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα Ζάππειο καὶ Ζωγράφειο. Ἐξω ἡ κίνησι ἦταν ἀπίστευτα μεγάλη.

• Τὴν Δευτέρα, 18/31.8.2009, ταξιδεύσαμε στὰ ὄμορφα Πριγκηπόννησα

στὴν θάλασσα τῆσ Προποντίδοσ. Στὰ νησιὰ ἀνθοῦσε ἄλλοτε τὸ ἐλληνικὸ στοιχεῖο, ἐνῶ σήμερα ἀπομένουν ἐλάχιστοι Ρωμιοί. Περάσαμε ἀπὸ τὰ νησιὰ τῆσ Πρώτῆσ καὶ τῆσ Ἀντιγόνῆσ καὶ τελικὰ ἀποβιβάσθηκαμε στὴν νῆσο τῆσ Χάλκησ. Κατευθυνθήκαμε μετὰ ἄμαξεσ ἢ πεζῆ στὴν Μονὴ τῆσ Ἁγίας Τριάδοσ, στὴν

κορυφή λόφου. Ἡ Μονὴ ἀνάγει τὴν ἰδρυσί της στὸν Ἅγιο Πατριάρχη Μέγα Φώτιο, ἃν καὶ ὅπως φαίνεται ἀπὸ σχετικὲς μαρτυρίες, ἡ Μονὴ ἐνωρίτερα ἀκόμη ἦταν γνωστὴ στὸν ἐξόριστο στὴν νῆσο αὐτὴ Ὅσιο Θεόδωρο τὸν Στουδίτη. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1844 στεγάσθηκε ἐδῶ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πατριαρχείου, ἡ ὁποία ἐλειτούργησε μὲ κάποιες διακοπὲς μέχρι τοῦ ἔτους 1971. Ὑπενθυμίζουμε, ὅτι στὴν Σχολὴ αὐτὴ ἐφοίτησε ὁ ἐκ Μαδύτου Χρυσόστομος Καβουρίδης, ὁ μετέπειτα Μητροπολίτης διαδοχικὰ Ἰμβρου, Πελαγονίας, Παραμυθίας καὶ Φλωρίνης, ὁ Ὁμολογητὴς Ἱεράρχης ποὺ ἠγήθηκε τοῦ Ἀκαινοτομήτου Πληρώματος τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου († 1955). Ἡ Σχολὴ αὐτὴ ἀπετέλεσε ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Κ' αἰ. διὰ τῆς πλειονότητος τοῦ καθηγητικοῦ της προσωπικοῦ ἐστία οἰκουμενιστικῆς ἐμπνεύσεως καὶ κατευθύνσεως στὴν γραμμὴ κυρίως τοῦ Πατριαρχείου.

Τὸ ἐντυπωσιακὸ κτήριο τῆς Σχολῆς ἀνακαινίζεται καὶ διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάστασι, ὥστε νὰ ἀνταποκριθῆ ἄμεσα σὲ περίπτωσι ἐπαναλειτουργίας της. Προσκυνήσαμε στὸν Ναὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου ὑπάρχουν ὠραίες παλαιᾶς Εἰκόνες καὶ εἰδικῶς μία θαυμαστῆς τέχνης, πρόσφατα συντηρημένη, ἡ θαυματουργὴ Παναγία «Παυσόλυπος», ἡ Παίουσα τὰς λύπας, ἀμφίπλευρη, μὲ τὴν Σταύρωσι ὀπισθεν. Ἐνας ἠλικιωμένος τοπικὸς Κληρικὸς, ὁ π. Δωρόθεος, μᾶς ἀφηγεῖται τὰ τοῦ χώρου μὲ ζωηράδα καὶ κινητικότητα ἀσυνήθιστη...

Ἀπὸ τὴν Χάλκη πήραμε τὸ πλοῖο τῆς γραμμῆς καὶ ἀποπλεύσαμε γιὰ τὸ διπλάνο νησί, τὴν Πρίγκηπο, τὸ πιὸ μεγάλο καὶ ὠραῖο ἀπὸ τὰ Πριγκηπόννησα. Ἐκεῖ, εἰδικὲς ἄμαξες προσφέρουν τὸν γύρω τῆς πόλεως ἢ καὶ τῆς νήσου μὲ τὸ θαυμάσιο φυσικὸ κάλλος καὶ τὰ ἐντυπωσιακὰ ἀρχοντικά. Ὀλίγοι ἀδελφοὶ προτιμήσαμε νὰ ἀνηφορίσουμε μὲ ἄμαξες καὶ ἐν συνεχείᾳ μὲ εἰδικὸ λεωφορεῖο στὴν γνωστὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κουδουνᾶ σὲ κορυφὴ λόφου τῆς νήσου, ἡ ὁποία ἀνάγει τὴν ἰδρυσί της στὸ δεύτερο ἡμῖσι τοῦ Ι' αἰ.

Προσκυνήσαμε τὸ θαυματουργὸ εἰκόνισμα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐντὸς τοῦ Καθολικοῦ. Ἐκεῖ παρατηρεῖται τὸ ἀξιοπερίεργο φαινόμενο νὰ συρρέουν κατὰ χιλιάδες οἱ Τοῦρκοι γιὰ νὰ ζητήσουν τὴν βοήθεια τοῦ Ἁγίου Γεωργίου,

τόν όποϊον εύλαβοϋνται πολύ. Ἡ Μονή εἶναι ἀνακαινισμένη καί ἔχει Μοναχοὺς ἀπό τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἐκεῖ ἐπίσης συναντηθήκαμε, ὅπως καί σέ ἄλλα προσκυνήματά μας στήν Πόλι, μέ ομάδες εύλαβῶν Κυπρίων προσκυνητῶν.

Ἐξω ἀπό τήν Μονή θαυμάσαμε τὸ τοπίο πού μᾶς περιτριγύριζε. Μπορούσαμε νά ἰδοῦμε στήν ἀπέναντι πλαγιά τοῦ λόφου τὸ ἔρημο πλέον τεράστιο ξύλινο κτήριο τοῦ Ὁρφανοτροφείου, τὸ όποῖο ἀνήγειραν οἱ Ρωμιοί, τὰ Πριγκηπόννησα, τήν Πόλι στό δάθος, ὅπως καί τήν ἀσιατική πλευρά τῆς Βυθηνίας, ἡ όποία εἶναι παραλιακά

πυκνοκατοικημένη σέ ὅλη τήν ἔκτασί της, ἀπό τήν Χαλκηδόνα μέχρι καί τήν Νικομήδεια! Στό δάθος διακρινόταν ἀμυδρῶς ὁ περίφημος Ὀλυμπος τῆς Βυθηνίας...

Ἐπιστρέψαμε ἀτμοπλοϊκῶς στήν Πόλι τὸ ἀλόγευμα καί κατευθυνθήκαμε στόν ἀπό τοῦ ἔτους 1600 Πατριαρχικό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στό Φανάρι. Ὅταν φθάσαμε, ὁ Ἐσπερινός πού ἐτελεῖτο γιά τήν ἀρχή τῆς Ἰνδίκτου κατά τὸ νέο ἡμερολόγιο, ἦταν πρὸς τὸ τέλος του. Χοροστατοῦσε ὁ πατριάρχης

Βαρθολομαῖος, παρίσταντο τὰ μέλη τῆς πατριαρχικῆς συνόδου τῆς περιόδου καὶ ἄλλοι κληρικοί, ὡς καὶ προσκυνηταὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἔψαλαν δὲ οἱ πατριαρχικοὶ χοροί. Ἐμεῖς κατευθυνθήκαμε στὰ πλαϊνὰ κλίτη τοῦ Ναοῦ καὶ προσκυνήσαμε τὰ ἄφθαρτα ἱ. Λείψανα τῶν Ἁγίων Εὐφημίας τῆς Πανευφήμου, Σολομονῆς τῆς Μητρὸς τῶν Ἁγίων Μακαρβαίων Παίδων καὶ Θεοφανοῦς τῆς Βασιλίσης, ἐπίσης τὴν Στήλη τῆς Φραγγελώσεως τοῦ Κυρίου μας, τὴν Θαυματουργὴ Εἰκόνα τῆς Παναγίας Φανερωμένης τῆς Κυζίκου, τὴν ψηφιδωτὴ Εἰκόνα τοῦ Τ. Προδρόμου καὶ ἕτερα σεβάσματα. Ἡ ψηφιδωτὴ Παναγία Παμμακάριστος εἶχε τοποθετηθῆ στὸ κέντρο τοῦ Ναοῦ, διότι ἦταν ἡ ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς της, καὶ ἔτσι δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ τὴν ἀσπασθοῦμε.

Στὸν Πατριαρχικὸ Ναὸ χειροτονήθηκε Ἐπίσκοπος ὁ Ὁμολογητῆς Ἱεράρχης Χρυσόστομος Καβουρίδης πρὸ αἰῶνος (6.8.1908).

Ἐνῶ ἀναχωροῦσαμε, ἀκούγαμε τὸν Οἰκουμενιστὴ πατριάρχη νὰ προσφωνῇ στὰ ἰταλικά κάποιον παρόντα, ὡς φαίνεται, Παπικὸ κληρικὸ ἀπὸ τὴν Ἰταλία, μέσα στὸ γνωστὸ φιλενωτικὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, παρισταμένων ἀκόμη καὶ Ἁγιορειτῶν!... Πικρὰ γεῦσις, ἐπιβεβαιωτικὴ τοῦ ἐπιβεβλημένου τῆς συνεποῦς Ἀντι-οικουμενιστικῆς μας στάσεως καὶ μαρτυρίας.

- Τὴν Τρίτη, 19.8/1.9.2009, μετέβημεν στὸν Ναὸ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς στὸ Πικρίδιον (Χάσκιοι), γιὰ νὰ προσκυνήσουμε τὸν Τάφο τῆς Ἁγίας νεομάρτυρος Ἀργυρῆς τῆς ἐκ Προύσης († 5.4.1721), ἡ ὁποία ἔχει ἓνα πολὺ συγκινητικὸ μαρτυρικὸ συναξάρι καὶ ἐορτάζεται στὶς 30 Ἀπριλίου. Ὁ ὥραῖος αὐτὸς Ναός, μία τρίκλιτη Βασιλικὴ παραδοσιακῆς μορφῆς μὲ ὥραϊες παλαιῆς Εἰκόνες, εἶναι «βυζαντινῆς καταγωγῆς» καὶ ἀνακαινίσθη τὸ πρῶτο ἡμῶν τοῦ ΙΗ΄ αἰ. ἀπὸ τὸν Ἡγεμόνα τῆς Μολδοβλαχίας Κωνσταντῖνο Μπρανκοβεάνου, ὁ ὁποῖος μάλιστα μαρτύρησε ἀργότερα στὴν Πόλι μὲ τοὺς τέσσερις υἱοὺς του. Μπροστὰ στὸ νότιο κλίτος του, ἐνώπιον τοῦ Τέμπλου, ὑπάρχει ὁ Τάφος τῆς Ἁγίας Νεομάρτυρος Ἀργυρῆς μὲ ὅσα ἀπὸ τὰ ἱ. Λείψανά της διεσώθησαν, μετὰ τὴν βεβίλωσί τους κατὰ τοὺς βανδαλισμοὺς τοῦ 1955. Ὁ

Ναός χρησιμοποιείται σήμερα ως Ένορία τῆς Ρουμανικῆς Παροικίας τῆς Πόλεως καὶ ὁ ρουμᾶνος ἐφημέριος μᾶς μίλησε περὶ τῆς ἱστορίας του.

Στὴν αὐλὴ τοῦ Ναοῦ, προσκυνήσαμε στὸν πρῶτο Τάφο τῆς Ἁγίας Ἀργυρῆς, ὅπου ἐναπετέθη μετὰ τὴν μαρτυρικὴ τελειώσει της καὶ εὐρέθη τὸ ἱ. Λείψανό της κατὰ τὴν ἀνακομιδὴ της, μετὰ ἀπὸ λίγα ἔτη, ἄφθαρτο καὶ εὐωδιάζον!

Διαπεράσαμε τὴν γέφυρα τοῦ Κερατίου Κόλπου καὶ βρεθήκαμε στὸ ΒΑ ἄκρο τῆς Πόλεως, γιὰ νὰ προσκυνήσουμε στὴν Παναγία τῶν Βλαχερνῶν, ποὺ ἀποτελοῦσε τὸ πιὸ μεγάλο καὶ φημισμένο Προσκύνημα τῆς Παναγίας στὴν Πόλι ἀπὸ τὸν Ε΄ αἰ., ὅταν ἀνηγέρθη ἀπὸ τὴν Αὐτοκρατεῖρα Ἁγία Πουλχερία γιὰ νὰ φιλοξενήσῃ τὴν Τιμὴ Ἐσθῆτα τῆς Θεοτόκου. Σήμερα ὑπάρχει ἓνα μικρὸ καὶ ταπεινὸ Ναῦδριο (1867 ἔ.), τὸ ὁποῖο περιλαμβάνει τὸ Ἁγίασμα, μὲ εὐρύχωρο αὐλίοο χῶρο καὶ δοθητικὰ οἰκοδομήματα, ὅλα ἀνακαινισμένα καὶ περιποιημένα.

Ἐκεῖ πρωτοψάλλθηκε ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος τὸ ἔτος 626 γιὰ τὴν ἀνέλπιστη σωτηρία τῆς Πόλεως ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, ἐτελεῖτο δὲ Ἀγρυπνία κάθε Παρασκευὴ καὶ ἐλάμβαναν χῶρα θεραπείες ἀσθενῶν ὑπὸ τῆς Θεομήτορος· ἐπίσης, ἀπὸ τὸν Ναὸ αὐτὸ ξεκίνησε ἡ ἐόρτιος πομπὴ τοῦ Θριάμβου τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τῆς Εἰκονομαχίας τὸ ἔτος 843, στὸν Ναὸ αὐτὸν ὁ Ὅσιος Ἀνδρέας ὁ διὰ Χριστὸν Σαλὸς εἶδε τὸ Ὅραμα τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς

Θεοτόκου, ἐδῶ χειροτονήθηκε Ἐπίσκοπος ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς κλπ.

Ἐμεῖς εἶχαμε τὴν δυνατότητα καὶ εὐλογία νὰ προσκυνήσουμε Θεομητορικὲς Εἰκόνες, παλαιὲς καὶ νεώτερες, νὰ λάβουμε Ἁγίασμα καὶ νὰ ψάλουμε Θεομητορικοὺς ὕμνους ἐν ἱερῷ ἐνθουσιασμῷ. Οἱ προσκυνητικὲς ὁμάδες τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων ἦσαν καὶ πάλι μαζί μας!...

Ἀπὸ ἐκεῖ, οἱ μὲν πλεῖστοι ἐκ τῆς προσκυνηματικῆς μας ὁμάδος πῆγαν στὴν γνωστὴ Κλειστὴ Ἄγορὰ τῆς Πόλεως (Καπαλὶ Τσαρσί) γιὰ ψώνια, οἱ δύο ὅμως Ἐπίσκοποι μὲ ὀλίγους Ἀδελφοὺς σπεύσαμε στὸν λίγο χρόνο ποὺ μᾶς ἀπέμενε στὴν Ἐπτάλοφο νὰ δοῦμε καὶ νὰ προσκυνήσουμε ὅσο τὸ δυνατόν περισσοτέρους Ναοὺς. Ἔστω λοιπὸν καὶ ὑπὸ βροχὴν, ἡ ὁποία ἔπιπτε ραγδαία τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἀρχίσαμε κοπιώδη πεζοπορεία ἐπὶ τὰς ρύμας καὶ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ στενὰ σοκάκια τοῦ πέμπτου κατὰ βάσιν λόφου τῆς Πόλεως, μὲ τὶς φοβερὲς ἀνηφοριὲς του...

Εἶδαμε ἐξωτερικῶς τὸν μετατραπέντα σὲ τζαμί βυζαντινὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Μάρκου. Κατόπιν, ἀνακαλύψαμε καὶ εἰσήλαμε, κατόπιν θεβαίως ἐπιμόνων κρούσεων ἐπὶ τῆς κλειδωμένης ἐξώπορτας, στὸν ἱστορικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τῆς Ξυλόπορτας ἢ τοῦ Κανάβη ἐπιλεγόμενου, ὁ ὁποῖος μάλιστα διετέλεσε ἐπ' ὀλίγον (1597-1600) καὶ Πατριαρχικὸς Ναὸς μετὰ τὴν Ἄλωση. Ὁ πρόσφατα ἀνακαινισμένος αὐτὸς Ναὸς κατένυσε βαθειὰ μὲ τὴν ἱεροπρέπειά του καὶ τὸ ταπεινὸ μεγαλεῖο του. Ἀνάψαμε κεράκια, προσκυνήσαμε παλαιὲς Εἰκόνες, ψάλαμε, περιεργασθήκαμε ὅ,τι προλάβαμε...

Στὴν εὐρύχωρη αὐλὴ διατηρεῖται κλειστὸ πλέον τὸ ἐνοριακὸ σχολεῖο, ὅπως ἄλλωστε συμβαίνει καὶ σὲ κάθε σχεδὸν Ἐνορία τῶν Ρωμιῶν, ἐφ' ὅσον ἀπέμειναν μόνον 1800 περίπου καὶ αὐτοὶ στὴν συντριπτικὴ τους πλειοψηφία περασμένης ἡλικίας...

Μετά, διήλθαμε διὰ τοῦ Σιναῖτικου Μετοχιακου Ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἦταν κλειστὸς καὶ ἔδειχνε παρητημένος καὶ ἔρημος...

Κατόπιν, ἀφιερῶσαμε ἀρκετὸ χρόνο ἀσθμαίνοντες σὲ ἀνηφορικὰ στενὰ,

για να ανακαλύψουμε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀγίων (ἀριθ. 21) τὸν Ναὸ τῶν Ταξιαρχῶν στὴν περιοχὴ τοῦ Βαλατᾶ, πάνω ἀπὸ τὸ Φανάρι. Ὅπως ἐγράφη σχετικὰ πρόσφατα σὲ ἐπίσημο βῆμα (βλ. περιοδ. «Ἀρχαιολογία καὶ Τέχνες», τ. 103, σελ. 39-40), ἡ πιὸ πιθανὴ τοποθεσία γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ τῆς πάλαι ποτὲ περιφῆμου Μονῆς τοῦ Χρυσοβαλάντου, ὅπου ἠσκήθη καὶ διέπρεψε θεοφιλῶς ἡ μεγίστη Ὁσία Μητέρα Εἰρήνη ἐκ Καππαδοκίας, εἶναι ὁ Ναὸς τῶν Ταξιαρχῶν στὸν Βαλατᾶ, ἐπὶ τοῦ πέμπτου λόφου τῆς Πόλεως. Καὶ τοῦτο διότι, ἡ μὲν ὀνομασία Βαλατᾶς προέρχεται ἐκ παραφθορᾶς τοῦ «Χρυσοβάλαντον» (Βάλαντον-Βαλατᾶς), ἡ δὲ Μονὴ τῆς Ὁσίας Εἰρήνης ἐτιμᾶτο στοὺς Ταξιάρχας Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ. Φυσικὰ ὁ ὑπάρχων Ναὸς ἀποτελεῖ πολὺ μεταγενέστερο κτίσμα στὴν θέσι τοῦ προϋφισταμένου παλαιοῦ. Νομίζουμε, ὅτι πολὺ δασιμῶς γίνεται αὐτὴ ἡ μέτρι στιγμῆς ἄγνωστος διαπίστωση καὶ ταύτησις καὶ ἐλπίζουμε ὅτι γίνεται Προνοία Θεοῦ, διὰ τῶν εὐχῶν τῆς πολὺ ἀγαπητῆς μας Ἀγίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου, τῆς Θαυματουργοῦ καὶ Ἰαματικῆς (Θ' Ι' αἰ.).

Ὅταν κτυπήσαμε τὴν ἐξωτερικὴν πόρτα, μᾶς ἀνοίξε μία νεαρὴ ρωμιά, ἡ Ἐλπίδα, τῆς ὁποίας ἡ οἰκογένεια ἔχει τὴν φροντίδα τοῦ Ναοῦ. Τότε ξεπρόβαλε ἐνώπιόν μας τὸ ἰ. Βῆμα μᾶς ἀπλῆς Βασιλικῆς θαμμένης κόκκινης. Στὴν ἀριστερὴ πλευρὰ τοῦ Βήματος, ἐφαπτόμενα, ὑπάρχει τὸ Ἅγίασμα τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ὁ Ναὸς ἐσωτερικὰ ἔδειχνε σκοτεινός, ἔρημος καὶ ἐγκαταλελειμένος. Σπάνια πλέον τελεῖται Θ. Λειτουργία. Προσκυνήσαμε καὶ ψάλαμε μὲ συγκίνησι τὰ Ἀπολυτίκια τῶν Ταξιαρχῶν καὶ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου. Οἱ φροντιστὲς τοῦ Ναοῦ δὲν γνωρίζουν τίποτε περὶ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης καὶ τῆς Μονῆς Χρυσοβαλάντου, οὔτε ὑπάρχει κάποιον εἰκόνισμα τῆς Ἀγίας στὸν Ναὸ. Κι ὅμως, κάπου ἐκεῖ ἔζησε καὶ μεγαλοῦργησε πρὸ 1100 περίπου ἐτῶν ἡ λαοφιλὴς Ἀγία τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης, ἡ ὁποία εἶναι περιάκουστη σὲ ὁλόκληρο τὸν κόσμον γιὰ τὰ ἄπειρα Θαύματά της!... Εἶθε μία ἡμέρα νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ τιμὴ τῆς Ἀγίας στὸν Ναὸ τοῦτο καὶ νὰ ἀποτελέσῃ ἕναν σταθμὸ στὶς προσκυνηματικὰς περιηγήσεις τῶν

Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Πόλεως! Δίπλα στοῦ καμπαναριό τοῦ Ναοῦ, ὑπάρχει ἓνα δωμάτιο μὲ μορφὴ προσκυνηταρίου, ὅπου βλέπουμε μίαν μεγάλην εἰκόνα τοῦ ἐν Χώνας Θαύματος τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, καὶ μίαν χαμηλὴν σχισμὴν πέτρας, ἀπὸ ἧς διήρχοντο παλαιὰ οἱ ἀσθενεῖς καὶ μάλιστα τὰ παιδιὰ τρεῖς φορές, χάριν ἰάσεως· πρόκειται γιὰ τὴν λεγομένην «ζουρλόπετρα»!...

Συνεχίσουμε μὲ ζῆλο τὴν περιπατητικὴ ἀναζήτησί μας στὰ δύσβατα στενά τῆς Πόλεως. Φθάσαμε μὲ ἀνακούφισι στὴν Παναγία Παμμακάριστο, ποὺ στέγασε τὸ ἐμπερίστατο Πατριαρχεῖο μετὰ τὴν Ἔλωση γιὰ 130 ὀλόκληρα χρόνια (1456-1587). Πρόκειται γιὰ τὸ Ναὸ τοῦ ΙΓ΄ αἰ. καὶ ἀποτελεῖ ἓνα σπάνιο

δειγμὰ λεπτῆς βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Σήμερα, μόνον ἓνα τμῆμα τοῦ λειτουργεῖ ὡς Μουσεῖο, τὸ ταφικὸ Παρεκκλήσιο, μὲ θαυμάσια σπαράγματα ψηφιδωτῶν, ἐφάμιλλα τῆς Μονῆς τῆς Χώρας, ἐνῶ ὁ κυρίως Ναὸς συνεχίζει νὰ λειτουργεῖ ὡς τζαμί μὲ πλήρη ἀλλοίωσι τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ χώρου. Τὸ μουσειακὸ Παρεκκλήσιο μᾶς ἔθελε μὲ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν αὐτῆς καὶ τὴν σωζόμενη διακόσμησίν της. Στὴν ἀψίδα τοῦ ἱ. Βήματος ὑπάρχει ὁ Ἔνθρονος Χριστὸς εὐλογῶν, μὲ τὴν ἔνδειξι: Ὁ Ἐπεράγαθος. Αὐτὸς ὁ τῶντι Ἐπεράγαθος πολὺ μᾶς ἐγλύκανε. Αἰσθανθήκαμε κάτι τὸ παράδοξον: παρηγορημένοι ἀπαρηγόρητα καὶ ἀπαρηγόρητοι παρηγορημένα!...

Σὲ ἓνα στενὸ δρομάκι κάπου λίγο παρακάτω, κάποια παιδιὰ τοῦ δρόμου μᾶς ὠδήγησαν σὲ ἓναν κλειστὸ Ναὸ, τὸν Ἅγιον Γεώργιον τοῦ Ποτηρᾶ ἢ

«Αντιφωνητή» και λίγο ακόμη πιο κάτω, μεταξύ της Μεγάλης του Γένους Σχολής και του Ίωακειμείου Παρθεναγωγείου, στην Παναγία του Μουχλίου. Εισήλθαμε στην ανακαινισμένη και άπαστράπτουσα Μουχλιώτισσα με το άκανόνιστο σχήμα της και τὸν ὠραίο τροῦλλο της, τὴν μόνη βυζαντινὴ Ἐκκλησία ποὺ παρέμεινε Χριστιανικὸς Ναὸς μετὰ τὴν Ἄλωση καὶ δὲν μετετέρατη σὲ τζαμί. Εἶδαμε καὶ προσκυνήσαμε ὠραίες παλαιές Εἰκόνες καὶ αἰσθανθήκαμε κατάνυξι καὶ χάρι.

Πιο κάτω, συναντήσαμε τὸ κλειστό, ἔρημο καὶ ἐγκαταλελειμμένο Ἄγιοταφικὸ Μετόχιο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Οἱ Ἄγιοταφίτες ἔχουν Μετόχι ἐν ζωῇ στὴν νῆσο Χάλκη.

Ἀλλάξαμε κατεύθυνσι καὶ μετὰ ταῦτα βρεθήκαμε στὸ ἄλλο ἄκρο τῆς Πόλεως, στὰ Ὑψωμαθειά. Προσκυνήσαμε στὸν ἀνακαινισμένο ἱστορικὸ Ναὸ τοῦ

Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κυπαρισσοῦ. Εἶδαμε ἐξωτερικὰ τὸν Ναὸ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ καὶ ἐντὸς ἐνὸς κλειστοῦ τουρκικοῦ καταστήματος, ἀπὸ τὰ τζάμια τῆς πόρτας, τὸ ἀρχαῖο Μαρτύριο τῶν Ἁγίων Κάρπου καὶ Παπύλου. Ἐπίσης, εἶδαμε τὸν Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἀλλὰ παρὰ τίς κρούσεις μας κανεῖς δὲν μᾶς ἀνοίξε γιὰ νὰ εἰσέλθουμε.

Προσκυνήσαμε στὸν ἐπίσης ἀνακαινισμένο εὐρύχωρο Ναὸ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης. Μᾶς ἀνοίξε κάποιος νεαρὸς ῥωμῖός, ὁ Γιάννης.

Ὅλοι οἱ Ναοὶ τῆς περιοχῆς αὐτῆς, ἐκτὸς τῆς Ἀναλήψεως, κατεστράφησαν

κατὰ τὰ θλιβερὰ γεγονότα τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1955, ἀλλὰ ἀνεκαινίσθησαν, διότι ἀκόμη ὑπῆρχε ἑλληνικό δυναμικό, τὸ ὁποῖο πλέον φθίνει φανερά. Εἶναι ὅμως ἄξιοι συγχαρητηρίων -τὸ καλὸ πρέπει νὰ ἐπαινῆται ὅπου κι ἂν ἐντοπίζεται!- οἱ ἰθύνοντες τοῦ Πατριαρχείου, διότι παρὰ τὴν ἔλλειψι ἐμψύχου δυναμικοῦ, ἐξευρίσκουν τρόπους ὥστε νὰ διατηροῦν τὴν πλειονότητα τῶν Ναῶν σὲ πολὺ καλὴ κατάστασι, μίᾳ ἀκτίνα ἐλπίδος σὲ ἕναν ἀργοσβήνοντα ὄργανισμό.

Τελικά, φθάσαμε στὸ ἐρειπωμένο Καθολικὸ τοῦ Τ. Προδρόμου τῆς περιφήμου Μονῆς τοῦ Στουδίου. Δὲν ὑπάρχει ὅμως δυνατὸτης εἰσόδου, λόγω ἔργων ὑποστηρίξεως. Βλέπουμε ὅσο μπορούμε ἐξωτερικὰ τὸ Μνημεῖο, τὸ ὁποῖο τόσο ἐκλείσει ὁ Ὕσιος Θεόδωρος καὶ τόσο ἐπηρέασε μὲ τὸ Τυπικὸ του τὸν ὅλο λειτουργικὸ καὶ μοναχικὸ βίο τῆς Ἐκκλησίας. Στὴν Μονὴ αὐτὴ ὑποτάχθηκε καὶ ὁ Ὕσιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος στὸν Γέροντά του Ὕσιο Συμεὼν τὸν Εὐλαβῆ.

Ἄπὸ ἐκεῖ μὲ ταξὶ ξαναβρεθῆκαμε στὸν Πέραν, στὴν Πλατεῖα Ταξιίμ. Ἐπισκεφθῆκαμε ἐσωτερικὰ τὸν τεράστιο Ναὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ ὁποῖος ἀποδεικνύει τὴν ἀνθηρότητα τῶν Ρωμίων σὰ τέλη τοῦ ΙΘ' αἰ., ἀλλὰ καὶ τὴν ἔλλειψι Ὁρθοδόξου αισθητηρίου στὴν ἀρχιτεκτονικὴ καὶ τὴν διακόσμηση. Ἡ ἔμφασις ἐδίδετο στὸν ἐξωτερικὸ ἐντυπωσιασμό, εἰς βάρος τῆς λεπτότητος καὶ τῆς πνευματικότητος. Οὐδεμία σχέσις μὲ τὰ Βυζαντινὰ Μνημεῖα καὶ τίς

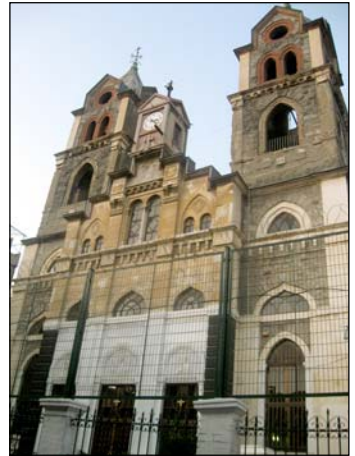

ταπεινές Βασιλικές τῶν ὑστέρων χρόνων!

Τὸ ἴδιο ἀπόγευμα, ὁμάδα ἐκ τῶν προσκυνητῶν μας ἐπισκεφθίκαμε στὸ Σταυροδρόμι τοῦ Πέραν τὸν ἐπίσης ἐντυπωσιακὸ σὲ μέγεθος καὶ ὄγκο Ναὸ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, περὶ τοῦ ὁποῖου ἰσχύουν ὅσα προελέχθησαν γιὰ τὴν Ἁγία Τριάδα.

Ἐπίσης, εἶδαμε στοὺς Πρόποδες τῶν Ταταούλων καὶ τὸν ὀγκώδη Ναὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Εἶχε ἤδη σχεδὸν σκοτεινια-

σει καὶ ἄρχισε νὰ φυσᾷ παγερὸς ἀέρας. Ἐγκατάλειψις...

Στὸ ξενοδοχεῖο μας, ἀποχαιρετίσαμε τοὺς Ρουμάνους Ἀδελφοὺς Ἀρχιερεῖς Θεοφιλ. κ. Σωφρόνιο καὶ κ. Διονύσιο, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀναχωροῦσαν μὲ τὸ ἰδικό τους μέσον ἐνωρὶς τὸ πρωτὶ τῆς ἐπομένης γιὰ τὴν Ρουμανία.

• Τὸ πρωτὶ τῆς Τετάρτης, 20.8/2.9.2009, ἀναχωρήσαμε ἀπὸ τὴν Πόλι μὲ τὴν εὐχή καὶ ἐλπίδα νὰ τὴν ξαναδοῦμε κάποτε. Διήλθαμε ἐντὸς ἢ πλησίον πολλῶν ἱστορικῶν πόλεων τῆς Ἀν. Θράκης: Σηλυβρίας, Ἐπιδατῶν, Ἡρακλείας, Ραιδεστοῦ, Μαλγάρων, Κεσάνης κλπ.

Περάσαμε τὰ Σύνορα στὸν Ἑβρο χωρὶς καθυστέρησι καὶ εἰσήλθαμε στὸ ἑλληνικὸ ἔδαφος.

Διασχίσαμε τὴν Δυτ. Θράκη ἀκολουθοῦντες τὴν Νέα Ἐγνατία καὶ σταθμεύσαμε στὴν Νέα Καρβάλη τοῦ νομοῦ Καβάλας, στὸν Ἅγιο Γρηγόριο Θεολόγο, ὅπου προσκυνήσαμε τὸ Λείψανο τοῦ ἱ. Πατρὸς.

Φθάσαμε στην Θεσσαλονίκη άργά τὸ ἀπόγευμα καὶ προσκυνήσαμε στὸν Ἅγιο Δημήτριο τὸ ἰ. Λείψανο τοῦ Μεγαλομάρτυρος, τὸ ἰ. Λείψανο τῆς Ἁγίας Ἄνυσιας καὶ τὰ ἄλλα σεβάσματα τοῦ περιλάμπρου Ναοῦ.

Διανυκτερεύσαμε σὲ ξενοδοχεῖο τῆς Θεσσαλονίκης.

- Τὴν Πέμπτη, 21.8/3.9.2009, προσκυνήσαμε στοὺς Ναοὺς τῆς Ἀχειροποιήτου, ὅπου καὶ ἡ Θαυματουργὸς Εἰκόνα τῆς Παναγίας Ρευματοκρατούσης, τῆς Ἁγίας

Σοφίας, όπου τὸ ἱ. Λείψανο τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Θεσσαλονίκης, στὴν Κατακόμβη τοῦ Τ. Προδρόμου, στὴν Ἁγία Θεοδώρα, ὅπου τὰ ἱ. Λείψανα τοῦ Ὁσίου Δαυῖδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη καὶ τῆς Ὁσίας Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκη, ὡς καὶ στὸν Ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ, ὅπου τὸ ἱ. Λείψανο τοῦ Θεολόγου Πατρός.

Ἐπίσης, σταθμεύσαμε κατὰ πρότασιν καὶ προσφορὰν τοῦ ὁδηγοῦ μας κ. Θεοδωρῆ στὴν Ἱερὰ Γυναικεία Μονὴ Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου στὴν

Κονταριώτισσα Πιερίας, ὅπου προσκυνήσαμε τεμάχιο ἱ. Λειψάνου τοῦ Ὁσίου Ἐφραίμ καὶ θαυμάσαμε τὴν ἐκπληκτικὴ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς, τὸν ἐξαιρετικὸ διάκοσμό τῆς καὶ τὸ θαυμάσιο φυσικὸ περιβάλλον τῆς.

Ἄργα τὸ ἀπόγευμα φθάσαμε στὴν Ἱερὰ Μονὴ μας στὴν Φυλὴ καὶ τὸ θαυμαστὸ Προσκύνημά μας ἔλαβε, σὺν Θεῷ, πρεσβείαις τῆς Κυρίας Θεοτόκου, αἴσιο καὶ εὐλογημένο πέρας.

Δόξα τῇ ἀπείρῳ συγκαταβάσει τοῦ Φιλανθρώπου Σωτῆρος ἡμῶν!

† ὁ Γ.Κλ.

